

Verhaal popfestival 'Free Village Eerbeek' (1969)

(Allard van Lenthe, december 2018)

Het is 50 jaar geleden, het is zaterdag 12 september 1969 zeven uur in de morgen. Ik rij met de AVRO-radioverslaggever Karel van de Graaf in mijn Lelijke Eend van Deventer naar Eerbeek, dat in de steigers staat voor het eerste openlucht popfestival in Nederland.

Karel zet zijn zendapparatuur aan, krijgt verbinding met de studio in Hilversum en komt in de uitzending.

'Ik ben hier in de buurt van Eerbeek op de Veluwe. Jonge jonge wat een natuur! Ik weet niet wat ik zie! Veel te veel voor een Rotterdammer, die van het nachtleven houdt.... Ik ga naar Free Village Eerbeek, een festival van vierentwintig uur pop-, folk- en theater op 5 podia in de natuur. Woodstock op de Veluwe. Het gaat de hele nacht door, het is vrij kamperen met je vriendin. Het wordt geweldig! ....Come on! Wie nu niet naar Free Village Eerbeek komt, krijgt daar eeuwig spijt van!'

Het popfestival in Eerbeek is een initiatief van cultureel werkers, kunstenaars en jongeren uit het oosten van het land.

Het is een sprong in het duister. Het wiel van de festivals moet nog worden uitgevonden. Absolute meester in het uitvinden van dat wiel is mijn collega en vriend Wim Smids. Hij woont in Deventer en werkt als cultureel werker in het Dorpshuis Eerbeek.

Wim is er meer dan een jaar mee bezig en gaat daarbij als de inpak-kunstenaar Christo te werk. Hij krijgt achtereenvolgens de Eerbeekse jongeren, de middenstand, de lokale kartonindustrie en de politiek achter het festival.

Hij ontvangt de zegen van Provadya? (Koos Zwart, Willem de Ridder, Hitweek) en wanneer het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk een subsidie van 18.000 gulden geeft, gaat het gebeuren!

Het programma.

Het gaat gebeuren: 24 uur beat, pop en underground op 5 locaties, een lang weekend in touw met 30 medewerkers en 6000 bezoekers uit alle delen van het land!

Maak je borst maar nat.

De festivallocaties liggen op loopafstand van elkaar. Het zijn: 1. het voetbalveld met twee muziektenten, 2. de feestzaal Hotel Nijk, 3. het Dorpshuis, 4 de dorpsmarkt met straattheater en 5 de picknickplaats bij een Scouting-blokhut in het bos.

De bekendste popgroepen zijn van de partij:

- Shocking Blue (Robbie van Leeuwen, Mariska Veres, 'Venus'),
- Blues Dimension (Hans van Beinum, Hans Lafaille),
- Groep 1850,
- Les Barogues,
- Rob Hoeke (boogiewoogie),
- Livin Blues,
- Motions,
- Brainbox (Kaz Lux. Pierre van der Linden),
- Earth and Fire en Bintangs.

Het is rhythm and blues wat de klok slaat. Wie vergeten is hoe het klinkt, kon z'n geheugen onlangs opfrissen met de Robbie van Leeuwenssessies bij het tv programma

‘De Wereld Draait Door

Cuby + Blizzards en Golden Earrings zijn op tournee in Amerika, anders zouden ze er ook bij zijn geweest.

De folk (25 folkzangers) en de biologisch tuinbouw maken er een feestje van bij de Scoutingblokhut, op de zaterdagmarkt treden straattheatergroepen op en de Feestzaal van Hotel Nijk dient als podium voor de jazz (Han Bennink en Pierre Courbois) en de dans (Bewth en Dansgroep Paulien de Groot).

Het literaire front wordt gevormd door Jules Deelder, Johnny de Selfkicker (toen nog uit Arhem), Nico Slothouwer en Bert Jansen.

De 18 jarige Bert Jansen uit Apeldoorn (toen blueszanger en popjournalist, later schrijver van 12 romans) presenteert zijn boek ‘Nothing but the blues’.

En de 13 jarige Nico Slothouwer uit Deventer brengt eigen gedichten uit een eigenhandig gestencilde dichtbundel.

Herman Brood speelt mee met Blues Dimension en Bennie Jolink (in 1969 student mode van de Kunstacademie Enschede) verkoopt zelfgemaakte jasjes en gebreide stropdassen in kleurige tinten. Ze gaan als warme broodjes over de toonbank.

De landelijke radiopresentatoren zijn in volle getale aanwezig: Koos Zwart, Willem de Ridder, Jan Donkers, de roodharige Wim Noordhoek. Zij proberen met hun betrokkenheid bij het festival de greep op de jeugd terug te krijgen. Die zijn ze kwijt, het illegale zendschip Radio Veronica is eind jaren '60 de favoriete popzender.

Zelfs de NCRV is er. Om de NCRV tevreden te stellen heeft de organisatie een jongerengospelgroep in het programma opgenomen.

De meest bedrijvige verslaggever is Karel van de Graaf. Hij is elk uur live in de uitzending en sluit elke bijdrage af met een oproep om subiet naar Eerbeek te komen.

Hij leent mijn auto voor een onder onsje met een verslaggeefster van de VARA. Ergens in het Eerbeekse bos verliest hij zijn portemonnee en rijdt hij een deuk in mijn auto.

‘Je Lelijke Eend is nog wat lelijker!’ zegt hij.

Een vrij dorp.

De 6000 festivalbezoekers strijken als een enorme zwerm vogels op het Veluwse dorpje neer. Ze voelen zich er op hun gemak, ze pikken er hun graantje mee.

De 1500 inwoners van Eerbeek houden hun hart vast.

Overdag zitten ze op bankjes voor hun huizen en vermaken zich met wat -er-allemaal-voorbijkomt.

Zaterdagavond zetten ze hun auto's buiten het centrum en sluiten ze de luiken voor de ramen. Je weet het niet, het gaat de hele nacht door.

Het valt 100 % mee. Geen vuiltje aan de lucht, geen centje pijn, geen politie en geen ME te zien. ‘Die moeten we uit beeld houden’, zegt Wim Smids, ‘De politie werkt bij deze jongeren als een rode lap op een stier.’

Er wordt van alles gebruikt wat god verboden heeft, dat wel. Maar de EHBO-afdeling Eerbeek heeft versterking van artsen, die van wanten weten. Om de haverklap hoor ik iemand zeggen: ‘Het komt goed hoor, het komt goed!’

Midden in de nacht doet zich bij de ingang van het voetbalveld een incident voor. Daar verzamelt zich een 30-tal fietsers, die tot sluitingstijd in cafés in de buurt hebben gezeten en nog geen zin hebben om naar huis te gaan.

Ze mogen er wel in, maar dan moeten ze de entree betalen en dat willen ze niet. Ze dringen aan en ze dringen op.

De entree en kaartcontrole wordt gedaan door leden van de Eerbeekse judovereniging. Daar zitten een twee judoka's met een zwarte band bij, die loop je niet zonder problemen voorbij.

Er klimmen er een paar café-verlaters over de 3 meter hoge omheining van het voetbalveld heen. Daar lopen ze leden van de politiehondenvereniging tegen het lijf, dus die weten niet hoe snel ze terug moeten komen.

Na anderhalf uur zaniken en soebatten geven de café-verlaters het op.

Eind goed.

Het is zondag 13 september 1969 10.00 uur.

De tenten lopen leeg, de techniek wordt afgebroken, de duizenden festivalgangers gaan slaapdronken naar de parkeerplaatsen en naar de bushaltes.

De Eerbekers zijn opgelucht, de Eerbekers halen massaal hun auto's uit de garage en rijden de festivalgangers naar het NS station in Apeldoorn.

De festivalmedewerkers komen de muziektenten uitrollen.

Ze zijn bekaf. Ze hebben zich op de been gehouden met pepmiddelen, maar die zijn nu uitgewerkt. Ze zitten in het gras in de schaduw van de bomen, ze knakken als lucifershoutjes midden door en vallen in slaap.

Karel van de Graaf zet zijn apparatuur en tas met singeltjes in mijn auto. Hij heeft iemand met een tent gevonden, hij gaat slapen.

Het overgebleven deel van de organisatie (6 man en 1 vrouw) stroopt de mouwen op: Eerbeek moet schoon en opgeruimd de nieuwe week in.

Dat valt niet mee.

Gelukkig zet de gemeente een extra vuilophaaldienst in en helpen een aantal Eerbeekers een handje. 'De volgende keer moeten we denken aan een betaalde opruimdienst, dit is niet te doen', staat in het evaluatieverslag.

Het festival heeft een budget van 42.000 gulden.

Er worden risico's genomen: wanneer er minder dan het begrote aantal van 4500 betalende bezoekers (bijvoorbeeld door het slechte weer), moeten de meewerkende stichtingen voor jongerenwerk Oost Nederland het exploitatietekort dekken.

No problem: het geraamde aantal betalende bezoekers wordt ruimschoots gehaald.

De organisatie heeft geluk met het mooie weer, de groeiende bekendheid van de geprogrammeerde popgroepen en met de belangstelling van de media.

Zondagavond neem ik Karel van de Graaf mee naar het NS station Deventer. 'Heerlijk geslapen!' zegt hij.

Karel zoekt nog contact met de studio in Hilversum. Dit lukt niet, ze hebben in Hilversum even genoeg van hem.

Ik ben bekaf. Ik was 34 uur in de weer, ik maakte in dit weekend meer mee dan anders in een week, ik kan gerust een week in bed blijven.